

Sygn. akt II C 347/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: staż. M. P. (1)

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w N. we Francji

o zadośćuczynienie w kwocie 30.000 zł

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. we Francji na rzecz K. P. kwotę 20.000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. we Francji na rzecz K. P. kwotę 1.074,88 zł (jeden tysiąc siedemdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. we Francji kwotę 233,20 zł (dwieście trzydzieści trzy złote dwadzieścia groszy) tytułem nadpłaconej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego uiszczonej w dniu 22 maja 2015, zaksięgowanej pod pozycją 2411 150555;

5. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:

a) od K. P. z roszczenia zasądzonego w pkt 1 wyroku kwotę 541,18 zł (pięćset czterdzieści jeden złoty osiemnaście groszy);

b) od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. we Francji kwotę 1.050,52 zł (jeden tysiąc pięćdziesiąt złotych pięćdziesiąt dwa grosze).

Sygn. akt II C 347/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 kwietnia 2013 roku powód K. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej Oddział w Polsce kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną w wyniku śmierci brata powoda A. P. oraz zwrotu kosztów postępowania. Nadto, żądał zwolnienia od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, że A. P. zmarł w wyniku wypadku drogowego z dnia 6 lipca 2011 roku. Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za zdarzenie. W toku likwidacji szkody odmówił powodowi wypłaty roszczeń za krzywdę po śmierci osoby bliskiej. Dostyc pobieżnie potraktował rozmiar cierpień powoda w związku ze stratą brata, pominął przy ocenie rozmiaru krzywdy fakt, iż A. P. był ukochanym bratem powoda, utrzymywał z nim stały i bliski kontakt, spędzał z nim wolne chwile, w szczególności okresy wakacyjne, weekendy. Oprócz wsparcia finansowego, jako starszy brat był jego podporą w trudnych chwilach, jego przyjacielem i doradcą zarówno w sprawach rodzinnych jak i zawodowych. Powód do chwili obecnej nie może wypełnić pustki po śmierci ukochanego brata. Żądane przez powoda zadośćuczynienie ma kompensować nie tyle doznany ból spowodowany śmiercią osoby bliskiej, lecz przedwczesną utratę członka rodziny.

(pozew k.2-4)

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2013 roku Sąd zwolnił powoda od kosztu opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 500 zł, oddalając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

(postanowienie k.22-23, zażalenie k.25-25v., postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi k.34-36)

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 października 2014 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W ocenie pozwanego roszczenie powoda nie zostało udowodnione zarówno, co do zasady jak i co do wysokości, dlatego pozwany odmówił wypłaty świadczenia. Powód nie korzystał z pomocy psychologicznej ani medycznej po śmierci brata. Relacje powoda z bratem nie wykraczały ponad normalne stosunki panujące pomiędzy członkami rodziny. Do kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia należą głównie dzieci, małżonek i rodzice zmarłego. Powód posiada od kilku lat swoją rodzinę, córkę i to oni są dla powoda najbliższymi członkami rodziny. W odniesieniu do wymagalności roszczenia o odsetki wynikającego z roszczenia o kwotę zadośćuczynienia oraz odsetek od skapitalizowanych odsetek pozwany z ostrożności procesowej wskazał, że sąd zgodnie z art. 316 k.p.c. winien brać pod uwagę stan rzeczy z chwili wyrokowania.

(odpowiedź na pozew k.55-58)

Na rozprawie w dniu 1 kwietnia 2014 roku pełnomocnik powoda popierał powództwo. Sprecyzował, że pozwanym w sprawie jest (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N., natomiast, jako adres do korespondencji wskazał adres Oddziału Spółki w Polsce. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa.

(stanowiska pełnomocników powoda i pozwanego - protokół rozprawy k.71-79)

Postanowieniem z dnia 24 września 2014 roku Sąd zwolnił powoda od kosztów zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych w kwocie 1.200 zł w całości, oddalając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałej części.

(postanowienie k. 97-98)

Na rozprawie w dniu 2 września 2016 roku pełnomocnicy stron podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie. Pełnomocnik powoda wskazał, że wnosi o zasądzenie od pozwanego kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Na wypadek nieuwzględnienia żądania pozwu, na podstawie art. 102 k.p.c., wniósł o nieobciążanie powoda kosztami procesu. Wskazał, że w ocenie powoda jego roszczenia miały charakter usprawiedliwiony, a jego obecna sytuacja majątkowa jest trudna. Powód, który pomagał bratu został z długami.

(stanowiska pełnomocników powoda i pozwanego - protokół rozprawy k.202-207)

W piśmie złożonym na rozprawie w dniu 2 września 2016 roku pełnomocnik pozwanego wniósł o rozliczenie poniesionych przez niego kosztów według zestawienia: wynagrodzenie pełnomocnika przy uwzględnieniu podwójnej stawki w kwocie 2.400 zł, koszty korespondencji: odpowiedź na pozew - 7,60 zł, pismo proc. z dnia 08.10.2013 r. - 7,60

zł, pismo proc. z dnia 18.12.2014 r- 7,60 zł, pismo proc. z dnia 18.04.2015 r.- 8,40 zł, pismo proc. z dnia 05.08.2015 r.- 8,40 zł, pismo proc. z dnia 31.08.2015 r.- 8,40 zł, wniosek z dnia 31.08.2015 r. wraz z opłatą kancelaryjną -14 zł łącznie 62 zł, zaliczka na poczet opinii biegłych – 300 zł, koszty przejazdu na rozprawę wyliczone według Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych - dla pojazdu o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ (0,8358 zł/kilometr) nr rej. (...) na trasie W. -Ł. i Ł. -W. tj. 130 km w jedną stronę na rozprawy x 2 = 260 km w dniach: 01 kwietnia 2014r. - 217 zł, 19 sierpnia 2014r. – 217 zł, opłata od pełnomocnictwa substytucyjnego – 17 zł, łącznie 3.213 zł. Wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej pełnomocnik pozwanego uzasadnił nakładem pracy oraz charakterem sprawy.

(pismo pełnomocnika pozwanego k.200-201)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 lipca 2011 roku doszło do wypadku drogowego, w którym kierujący pojazdem marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) podczas wykonywania manewru wyprzedzania ciągu pojazdów, z nieustalonej przyczyny, zjechał na pobocze, a następnie stracił panowanie nad pojazdem i uderzył w przydrożne drzewo po prawej stronie drogi. Pasażer tego pojazdu - A. P. w wyniku zdarzenia poniósł śmierć na miejscu. Posiadacz pojazdu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za skutki zdarzeń z udziałem tego pojazdu w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w N..

(okoliczności bezsporne, wydruk dotyczący wypadku k.5-6, zaświadczenie o zdarzeniu drogowym k.16 - załączonych akt szkody, także przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.72-74)

A. P. w chwili śmierci miał 42 lata. Powód K. P. w dacie wypadku brata miał 37 lat.

(okoliczności bezsporne, także kserokopia aktu zgonu A. P. k.20 załączonych akt szkody)

K. P. dowiedział się o wypadku brata telefonicznie. Pracował wówczas jako kierowca, jechał z G. razem ze swoją narzeczoną. Ktoś zadzwonił do powoda z telefonu sprawcy wypadku i poinformował go, że „był wypadek i jego brata wsadzają do czarnego worka”. K. P. zatrzymał samochód na środku ulicy i wysiadł z niego. Narzeczona wciągnęła go do auta, gdyż zaczął tworzyć się korek. Powód dzwonił do wszystkich osób, które jechały tym samym samochodem, którym podróżował jego brat, ale nie mógł się do nikogo dodzwonić. K. P. z narzeczoną pojechał do szpitala we W., gdzie dowiedział się, że przebywają w nim M. B. (1), pani O. i G. C.. W szpitalu powód nie uzyskał żadnych informacji o bracie. Skierowano go na Komendę Policji do L., gdzie dowiedział się, że A. P. zginął w wypadku oraz że jego ciało znajduje się w kostnicy w L..

(dowód: przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.72-74)

Do 1990 roku K. P. mieszkał z rodzicami, bratem A. P., jego żoną i dzieckiem w mieszkaniu w Ł. w dzielnicy W.. W 1990 roku A. P. wyprowadził się od rodziców z żoną i dzieckiem.

W latach 90-tych XX wieku A. P. pracował jako zawodowy kierowca w elektrociepłowni na ul. (...) w Ł.. Bracia widywali się prawie codziennie. Kiedy K. P. miał czas po szkole, szedł do brata do pracy - do bazy, żeby z nim jeździć.

W 1998 roku K. P. ożenił się i zamieszkał z żoną w Ł. w mieszkaniu na W.. A. P. po rozwodzie zamieszkał w mieszkaniu swoich rodziców w dzielnicy W.. Zaś rodzice powoda przenieśli się do mieszkania na D. na ul. (...). Bracia spotykali się wówczas niemal codziennie, rozmawiali albo grali w karty. Spędzali ze sobą kilka godzin w domu albo na osiedlu, na placu zabaw, gdzie powód szedł z dzieckiem.

(dowód: przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.72-74)

Po rozwodzie powoda, w latach 2004 – 2006, A. P. pomagał bratu, dawał mu jedzenie, ubrania. W 2006 roku powód poznał swoją obecną narzeczoną, z którą zamieszkał około 2007-2008 roku.

W 2005 roku A. P. zamieszkał z M. B. (1), z którą w 2007 roku przeprowadził się do A. S.. Razem z nimi zamieszkała córka ich wspólna córka N. oraz córka M. B. (1) z pierwszego małżeństwa – S. B..

A. P. razem z M. B. (1) otworzyli firmę zajmującą się przemiałem tworzyw sztucznych, w której zaczął pracować powód. Działalność gospodarcza była zarejestrowana na M. B. (1). K. P. pracował w firmie (...) od 2007 roku do 2008 roku. Przez okres 6 miesięcy, od 1 lutego 2008 roku, był zatrudniony na umowę o pracę na pół etatu. W pozostałym okresie pracował na czarno. Natomiast, był zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. Kiedy A. P. i K. P. pracowali razem, widywali się przez cały dzień. W grudniu 2008 roku powód podjął pracę w firmie meblarskiej E., gdzie był magazynierem, kierowcą, konwojentem. W 2010 roku K. P. przebywał na zwolnieniu lekarskim przez 9 miesięcy z uwagi na problemy kręgosłupem. Z powodu problemów ze zdrowiem K. P. stracił pracę w firmie meblarskiej E., gdyż nie mógł dźwigać. Był zarejestrowany, jako bezrobotny z prawem do zasiłku przez okres 6 miesięcy.

(dowód: zeznania świadka M. P. (1) k.75-77, zeznania świadka M. P. (2) k.77-78, zeznania świadka M. B. (1) k.82-83, przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.72-74, kserokopia umowy o pracę k.168, kserokopia świadectwa pracy k.169 – załączonych akt szkody)

Bracia byli najlepszymi przyjaciółmi, pomagali sobie, nie kłócili się. Czasem A. P. zapraszał powoda do restauracji w Manufakturze czy (...). Bracia spotykali się w sprawie pomocy ojcu, który ponosił duże wydatki na leki. Po 2009 roku A. P. przyjeżdżał do powoda albo powód odwiedzał go w A.. C. A. P. organizował grilla, na którego zapraszał brata i rodziców. Bracia razem przychodzili w święta do rodziców. A. P. na ogół przyjeżdżał do swoich rodziców z córką N., może dwa, trzy razy była z nim M. B. (1). Kiedy N. miała rok i trzy lata święta Bożego Narodzenia były organizowane w domu A. P.. Był też wtedy obecny powód. Ostatnie dwa lata przed śmiercią A. P. rodzice już nie wyprawiali świąt z uwagi na chorobę ojca powoda. Powód na chwilę jechał do swoich rodziców, a potem spędzał święta u rodziców narzeczonej. A. P. przychodził czasami do rodziców po kryjomu, żeby nie wiedziała o tym M. B. (1), która nie lubiła rodziców partnera. Po 2009 roku powód jeździł do brata do A. S. na ogół wtedy, gdy M. B. (1) była nieobecna lub zajęta. Zachowanie M. B. (1) wskazywało na to, że nie chciała, aby A. P. często spotykał się z bratem K..

(dowód: zeznania świadka M. P. (1) k.75-77, zeznania świadka M. P. (2) k.77-78 i k.203-204, przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 72-74)

K. P. i A. P. co roku wyjeżdżali razem na wakacje nad morze. Latem 2007 - 2008 roku A. P. z M. B. (1), jej córką S., M. P. (1) z chłopakiem, powód z córką oraz rodzice powoda wyjeżdżali do miejscowości S.. Przed śmiercią A. P. bracia z rodzinami pojechali nad morze.

(dowód: zeznania świadka M. P. (1) k.75-77, zeznania świadka M. P. (2) k.77-78 i k.203-204, przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 72-74)

Okolo 2006 – 2007 roku powód zaciągnął kredyt na zakup domu w S. A. w wysokości 320-340 tysięcy. Stał się właścicielem nieruchomości w S. A., ale dom był przeznaczony dla A. P., który wraz z M. B. (1) spłacał ten kredyt. W chwili zaciągnięcia kredytu powód dobrze zarabiał, a następnie stracił pracę.

(dowód: zeznania świadka M. B. (1) k.82-83, przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 72-74)

W dacie śmierci brata powód mieszkał z narzeczoną J. B. oraz z jej dwójką dzieci w mieszkaniu partnerki.

Powód po śmierci brata zrezygnował z pracy kierowcy w firmie w Z., gdzie pracował na umowę zlecenia. Przez jakiś czas nie mógł wsiąść do samochodu osobowego. Nie przybywał na zwolnieniu lekarskim, był w domu. Nie korzystał z pomocy psychologa ani psychiatry. Powód zamknął się w sobie, bardzo przeżywał śmierć brata, dusił wszystko w

sobie. Nie miał ochoty ani do pracy ani do rozmów. Po śmierci brata powód stał się bardziej znerwicowany, wybuchał o byle co. Przyjmował ziołowe leki na uspokojenie.

(dowód: zeznania świadka M. P. (1) k.75-77, zeznania świadka M. P. (2) k.77-78, przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 72-74)

W kwietniu 2011 roku powód kupił samochód dostawczy I.. A. P. pomógł mu w tym finansowo. Bracia mieli wspólne plany - powód miał tym samochodem przewozić towar. Plany braci nie zostały zrealizowane z uwagi na śmierć A. P..

Do września 2013 roku K. P. zarabiał przewożąc 2-3 razy w tygodniu na czarno towar samochodem I.. Uzyskiwał w ten sposób tygodniowy dochód w kwocie około 300 zł. Obecnie powód nie pracuje. K. P. chce sprzedać samochód I., który wymaga nakładów, na które powód nie posiada środków finansowych.

W sierpniu 2012 roku zmarł ojciec powoda, który od 1996 roku chorował na serce. Choroba ojca przygotowała powoda na jego możliwą śmierć.

(dowód: przesłuchanie powoda k.205-206 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 72-74)

Powód często odwiedza grób brata, w domu ma jego zdjęcie, przy którym zapala świece.

(dowód: zeznania świadka M. P. (2) k.77-78)

K. P. ujawnia aktywne urazy emocjonalne mające związek przyczynowo - skutkowy ze śmiercią brata A.. Obecnie mają one wymiar mierny. Testy projekcyjne wskazują na silny związek emocjonalny powoda z bratem A.. Bezpośrednio po zdarzeniu powód doznał znacznego urazu psychicznego – z uwagi na nieprzewidywalność, gwałtowną deprivację osoby bliskiej - lęk, zaburzenie poczucia bezpieczeństwa, tęsknotę, poczucie porzucenia, osamotnienia, utratę „podpory”. Powód wypierał negatywne emocje prezentując się w roli osoby funkcjonującej lepiej niż wskazywał na to obraz faktyczny. Reakcja żałoby trwała prawdopodobnie u powoda w granicach czasowych jak dla większości populacji. Zakres cierpień emocjonalnych był w tym okresie duży (podsycany cierpieniem bliskich osób - matka, ojciec) z tendencją do stopniowej poprawy stanu psychicznego. Silny związek emocjonalny z bratem mógł spowodować sytuację odczuwania znacznego dyskomfortu z powodu gwałtownej deprivacji osoby bliskiej. Powód nie ujawnia przewlekłych zaburzeń stanu psychicznego wynikających z przeżyć związanych ze śmiercią brata. Rokowania na przyszłość są dobre. Śmierć ojca miała charakter wzmacniający okresowo niekorzystne doznania. W chwili obecnej nie da się kategorycznie wyizolować konsekwencji obu urazów emocjonalnych. Jednak logicznym jest złożenie, że uraz po śmierci brata był dotkliwszy ze względu na wiek, sytuację życiową oraz okoliczności (nieoczekiwana sytuacja). Śmierć ojca była okolicznością wynikającą z choroby i nie stanowiła okoliczności zaskakującej.

(dowód: pisemna opinia biegłej z zakresu psychologii k.102-106, pisemna uzupełniająca opinia biegłej z zakresu psychologii k.183-184)

U K. P. występują cechy nieprawidłowo ukształtowanej osobowości, nadużywanie alkoholu w wywiadzie oraz zaburzenia adaptacyjne - reakcja żałoby w wywiadzie. Reakcja żałoby miała przebieg typowy dla ogółu populacji. Była odpowiedzią organizmu na utratę obiektu miłości. Objawy adaptacyjne, które wystąpiły u powoda stanowiły odchylenie od stanu pełnego błogostanu, który wg (...) jest wyznacznikiem pełnego zdrowia. Obecnie zaburzenia psychiczne powoda nie mają związku ze śmiercią ojca i brata. W przypadku powoda brak jest podstaw do orzekania trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze śmiercią ojca i brata. Zaburzenia psychiczne, które wystąpiły K. P. po śmierci brata (reakcja żałoby) ustąpiły bez pozostawienia trwałych następstw. Reakcja żałoby w świetle międzynarodowej klasyfikacji chorób jest klasyfikowana jako zaburzenie adaptacyjne, przy czym pojęcie zaburzeń adaptacyjnych jest szersze, gdyż obejmuje także inne przyczyny zaburzeń adaptacyjnych.

(dowód: pisemna opinia biegłego psychiatry k.121-123, pisemna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry k.153)

W piśmie z dnia 25 sierpnia 2011 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 29 sierpnia 2011 roku, K. P. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci brata A. P..

(dowód: pismo k.8-10 załączonych akt szkody)

W piśmie z dnia 23 stycznia 2013 K. P. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci brata A. P..

(dowód: pismo k.363-364 załączonych akt szkody)

Decyzją z dnia 15 lutego 2013 roku pozwany odmówił powodowi wypłaty zadośćuczynienia za krzywdę po śmierci brata A. P. podnosząc, iż zasadność roszczenia nie została wykazana ani udowodniona. Wskazał, że przeprowadzone w toku likwidacji szkody postępowanie wyjaśniające wykazało, że stosunki między zmarłym, a roszczącym nie wykraczały poza ramy normalnych stosunków panujących pomiędzy członkami rodziny i nie nosiły znamion stosunków pomiędzy najbliższymi jej członkami.

(dowód: kserokopia decyzji k.59)

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie powołanych wyżej dowodów, w tym dokumentów, dokumentów znajdujących się w aktach szkody, jak również w oparciu o zeznania świadków oraz przesłuchanie powoda w charakterze strony, uznając, że dowody te nie budzą wątpliwości, co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Sprezycowanie drobnych nieścisłości w zeznaniach powoda dotyczących w zeznaniach powoda dotyczących miejsc i okresów jego zatrudnienia było możliwe dzięki kserokopiom umowy o pracę i świadectwa pracy złożonym do akt szkody.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. B. (1) jakoby po zaprzestaniu pracy firmie brata powód rzadko kontaktował się z A. P., nie spędzał z nim świąt, wakacji, wolnych dni. Zeznania świadka M. B. (2) w tym zakresie pozostają w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym zeznaniami świadków: M. P. (2) i M. P. (1), z których jednoznacznie wynika, że bracia bardzo często widywali się, odwiedzali, spotykali się w święta i wyjeżdżali w wakacje oraz przesłuchaniem powoda. Ponadto, na silny związek emocjonalny powoda z bratem A. wskazuje także opinia biegłego psychologa. Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, iż zarówno z zeznań świadka M. P. (2) jak i przesłuchania powoda wynika, iż M. B. (1) czasem niechętnie odnosiła się do rodziny partnera, nie była zadowolona z jego częstych kontaktów z bratem i rodzicami, co skutkowało tym, że do spotkań A. P. z bratem czy rodzicami dochodziło pod nieobecność partnerki i bez jej wiedzy.

Ustaień dotyczących stanu psychicznego powoda będącego skutkiem śmierci A. P. dokonano na podstawie opinii biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii

Opinie obydwu biegłych są rzetelne, fachowe i jako takie w pełni przydatne dla celów dowodowych. Biegłe w sposób jasny i wyczerpujący udzieliły odpowiedzi na wszystkie postawione w tezach dowodowych pytania, zaś wnioski zawarte w opiniach poprzedzone zostały badaniem powoda i pogłębionym wywiadem. Opinie wzajemnie uzupełniają się. Żadna ze stron ostatecznie nie żądała dalszego uzupełnienia opinii ani nie wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego na te same okoliczności. W ocenie Sądu, biegła psychiatra wyczerpująco uzasadniła rozpoznanie u powoda wystąpienie zaburzeń adaptacyjnych w postaci przebytej żałoby. Wprawdzie żałoba ta była niepowikłana i nie pozostawiła trwałych następstw w psychice powoda, lecz jak wynika z opinii biegłej psycholog bezpośrednio po zdarzeniu powód doznał znacznego urazu psychicznego z którym wiązał się lęk, zaburzenie poczucia bezpieczeństwa, tęsknota, poczucie porzucenia, osamotnienia, uczucie utraty „podpory”. Zaś wśród zaburzeń adaptacyjnych wyróżnia się między innymi zaburzenia adaptacyjne z zaburzeniami innych emocji. Dodatkowo wskazać należy, iż międzynarodowa klasyfikacja chorób ma zasadnicze znaczenie dla finansowania procedur medycznych, nie zaś w odniesieniu do rozpoznania stawianego pacjentowi, które nie zawsze mieści się w ramach wyznaczonych przez klasyfikację, co nie oznacza jednak że pacjent nie cierpi na żadne schorzenie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

W niniejszej sprawie powód K. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie przepisu art.446 § 4 k.c.

Pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie podnosząc, iż relacje powoda z bratem nie wykraczały ponad normalne stosunki panujące pomiędzy członkami rodziny, zaś brat nie był najbliższym członkiem rodziny powoda.

W przedmiotowej sprawie zdarzeniem wywołującym szkodę na osobie, której naprawienia dochodził powód był wypadek dnia 6 lipca 2011 roku, w trakcie, którego kierujący pojazdem marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) podczas wykonywania manewru wyprzedzania ciągu pojazdów z nieustalonej przyczyny zjechał na pobocze, stracił panowanie nad pojazdem i uderzył w przydrożne drzewo. Pasażer tego pojazdu - A. P. w wyniku zdarzenia poniósł śmierć na miejscu.

W sprawie bezspornym jest, że sprawca wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w N..

Odpowiedzialność pozwanego w stosunku do powoda wynika z zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

W świetle art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz, której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Pozwany odmówił wypłaty świadczenia podnosząc, iż zasadność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę po śmierci brata nie została wykazana ani udowodniona.

Powód wywodził swoje roszczenie z przepisu art. 446 § 4 k.c., wprowadzonego na mocy ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), obowiązującego od dnia 3 sierpnia 2008 roku, zgodnie, z którym Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia szkody niemajątkowej na osobie w postaci krzywdy. Roszczenie uregulowane w § 4 art. 446 k.c. nie ma jednak na celu wyrównania straty poniesionej przez członków najbliższej rodziny zmarłego, lecz ma pomóc dostosować się do nowej rzeczywistości. Do świadczenia wskazanego w art. 446 § 4 k.c. mają prawo wyłącznie członkowie najbliższej rodziny. Tym samym zadośćuczynienie ma kompensować nie tyle doznany ból spowodowany śmiercią osoby bliskiej, lecz przedwczesną utratę członka rodziny.

Po wprowadzeniu z dniem 3 sierpnia 2008 roku do polskiego systemu prawa cywilnego odrębnej podstawy zadośćuczynienia w przypadku śmierci najbliższego członka rodziny, pojawiły się w judykaturze i orzecznictwie pytania o kryteria, według których należy określać jego wysokość.

W orzecznictwie, które wypracowało powszechnie przyjmowane obecnie kryteria przyznawania zadośćuczynienia w oparciu o art. 445 § 1 k.c., wskazuje się, że stosowanie owych kryteriów w drodze prostej analogii na gruncie art. 446 § 4 k.c. jest zawodne. Albowiem, art. 446 § 4 k.c. nie wiąże wystąpienia krzywdy ze szkodą na osobie ujętą w kategoriach medycznych. Przyjmuje się, iż uszczerbek na zdrowiu czy rozstrój zdrowia nie stanowią koniecznej przesłanki przyznania zadośćuczynienia w oparciu o art. 446 § 4 k.c., choć ich ewentualne wystąpienie wpływa na rozmiar należnego zadośćuczynienia.

Nieprzydatne dla określenia rozmiaru zadośćuczynienia za śmierć najbliższego członka rodziny jest także kryterium bólu. Utrata osoby najbliższej zawsze wywołuje ból. Jednakże, zmierzenie skali cierpienia osoby, która nie doznała

uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, wiąże się z istotnymi trudnościami dowodowymi w postępowaniu sądowym. Ponadto, przyjęcie, jako kryterium ustalania wysokości zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. stopnia nasilenia bólu po utracie osoby najbliższej prowadziłoby do swoistego „premiowania” osób o słabszej konstrukcji psychicznej, które zawsze intensywniej reagują na sytuację traumatyczną w stosunku do osób o silniejszej konstrukcji psychicznej.

Pewnych wskazówek, co do kryteriów ustalania zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c. dostarcza uzasadnienie powołanej nowelizacji kodeksu cywilnego. Wskazano w nim między innymi, że skoro zadośćuczynienie istnieje w sytuacji naruszenia dóbr osobistych, o których mowa w art. 23 k.c., to tym bardziej taka możliwość powinna istnieć w przypadku śmierci osoby bliskiej, która w istotny sposób narusza sferę psychicznych odczuć jednostki. Zwłaszcza, że przed nowelizacją kodeksu cywilnego, sądy przyznawały osobom najbliższym zmarłego zadośćuczynienie pieniężne na podstawie art. 448 k.c. Natomiast, wprowadzając omawiany przepis polskie prawo idzie śladem tych systemów prawa cywilnego, w których przedmiotem ochrony jest nie tylko majątek, ale także sfera przeżyć psychicznych człowieka.

W orzecznictwie dominuje zapatrywanie, które Sąd Rejonowy podziela, iż ustalenie wysokości zadośćuczynienia w oparciu o art. 446 § 4 k.c. winno nastąpić według kryteriów branych pod uwagę przy zasądzeniu zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych (art. 23 k.c. i art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c.), z uwzględnieniem ciężaru gatunkowego naruszonego dobra. Albowiem, na ogół utrata osoby najbliższej stanowi większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż naruszenie jego innych dóbr osobistych.

W odniesieniu do zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, przyznawanego w oparciu o art. 448 k.c., w judykaturze wskazuje się, że ustalając wysokość tego zadośćuczynienia należy mieć na względzie rodzaj naruszonego dobra osobistego, stopień jego naruszenia, zakres negatywnych konsekwencji wynikających z faktu naruszenia dobra osobistego, jak również stopień winy sprawcy naruszenia (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2008 roku, I CSK 319/07, Monitor Prawniczy 2008 rok, nr 4, poz.172).

W konsekwencji, w judykaturze i piśmiennictwie, prezentowany jest pogląd, który Sąd Rejonowy podziela, że skoro zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. ma kompensować przedwczesną utratę członka rodziny, a dobrem osobistym, którego naruszenie wymaga rekompensaty, jest prawo do życia w rodzinie, to najwyższe kwoty zadośćuczynienia powinny być zasądzone na rzecz osób, które na skutek śmierci najbliższego członka rodziny stały się samotne, gdyż nie mają już własnej rodziny. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy także mieć na względzie średni przewidywany czas życia zmarłego członka rodziny, zamieszkiwanie ze zmarłym i pozostawanie z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, posiadanie przez uprawnionego innych członków rodziny, rodzaj zdarzenia powodującego śmierć osoby najbliższej, jego okoliczności, kwestię wykrycia i ukarania sprawcy czynu niedozwolonego będącego przyczyną śmierci osoby najbliższej.

Natomiast, odwołanie się do przeciętnego poziomu zamożności społeczeństwa może mieć jedynie charakter posiłkowy i nie powinno przesłaniać innych ważniejszych przesłanek ustalenia należnych kwot zadośćuczynienia (P. H.” Zadośćuczynienie za śmierć tylko dla członków najbliższej rodziny”; Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 kwietnia 2010 roku, I ACa 178/10, OSA 2010 rok, nr 3, poz.24).

Zadośćuczynienie ma spełniać funkcję kompensacyjną, ma złagodzić stan psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, pomóc w dostosowaniu się do zmiany w związku z zaistniałą sytuacją. Winno odpowiadać doznanej krzywdzie, musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, nie może być wartością symboliczną (tak również Sąd Apelacyjny w Katowicach, I Wydział Cywilny w wyroku z dnia 7 października 2015 roku, I ACa 423/15, opubl. L.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, należy przyjąć, że krzywda powoda z tytułu śmierci jego brata A. P. była duża. Powód przez całe życie był silnie emocjonalnie związany z bratem. K. P. często spotykał się z bratem także wówczas gdy A. P. założył własną rodzinę. Bracia mieli wspólne zainteresowania, razem spędzali czas, wyjeżdżali na wakacje, spotykali się w święta, świadczyli sobie wzajemną pomoc. Powód kupił dom w A. S., w którym zamieszkał jego brat A., a A. P. pomógł bratu finansowo w zakupie samochodu I.. Bracia snuli wspólne plany. Powód przez pewien czas pracował z bratem, spędzali wówczas razem całe dni. Śmierć brata była dla powoda

nagła i tragiczna. Na skutek przeżyć związanych ze śmiercią brata K. P. doznał urazu psychicznego o znacznej sile traumatycznej. Powód wypierał niekorzystne doznania, prezentując się w roli osoby funkcjonującej lepiej niż wskazywał na to obraz faktyczny. Był to jego mechanizm obrony polegający na negowaniu doznań traumatycznych.

Jednocześnie, w chwili śmierci A. P. bracia nie mieszkali razem i nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego, nie pracowali już razem.

Należy również zwrócić uwagę, że w odniesieniu do roszczeń opartych na art. 446 § 4 k.c., podkreśla się, że w każdym wypadku wysokość zadośćuczynienia powinna zostać ustalona z uwzględnieniem okoliczności, że śmierć każdej osoby jest zdarzeniem pewnym, które prędzej czy później musi nastąpić oraz średniego przewidywanego czasu życia zmarłego członka rodziny. Bowiem jak już wskazano zadośćuczynienie przewidziane w powołanym przepisie rekompensuje w istocie jedynie wcześniejszą utratę członka rodziny. Zmarły A. P. w chwili śmierci miał 42 lata. A zatem, mając na uwadze średnią statystyczną długość życia mężczyzn w Polsce, która według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2011 roku wynosiła w przybliżeniu 77 lat dla mężczyzn w wieku A. P., powód nie miał podstaw aby spodziewać się śmierci brata w niedługim czasie. Zwłaszcza, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby A. P. poważnie chorował.

W ocenie Sądu, odpowiednim zadośćuczynieniem dla powoda z tytułu śmierci brata jest kwota 20.000 zł.

W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

Na marginesie rozważań wskazać należy, iż kwota zadośćuczynienia przyznana na rzecz powoda odpowiada w swej wysokości poziomowi kwot przyznawanych z tytułu zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. przez sądy powszechne w analogicznych sprawach. W świetle przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę, kwota zadośćuczynienia przyznanego na rzecz powoda stanowi ekonomicznie odczuwalną wartość, a jednocześnie nie jest nadmiernie wysoka.

Zasadą prawa cywilnego jest, że dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Zgodnie z art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Niespełnienie świadczenia w terminie powoduje po stronie dłużnika konsekwencje przewidziane w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (§ 2 art. 481 k.c.), a od 1 stycznia 2016 roku odsetki ustawowe za opóźnienie.

Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia przewidzianego w art. 446 § 4 k.c. ma charakter zobowiązania bezterminowego. Jego przekształcenie w zobowiązanie terminowe może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela (pokrzywdzonego) skierowanego wobec dłużnika do spełnienia świadczenia.

Termin wymagalności świadczeń przysługujących poszkodowanemu od zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia określa art. 817 § 1 k.c. Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. W sytuacjach wyjątkowych, jeżeli w powyższym terminie wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia m. in. wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Obowiązek udowodnienia istnienia okoliczności z art. 817 § 2 k.c. oraz ich zasięgu obciąża ubezpieczyciela (art. 6 k.c.)

W piśmie z dnia 25 sierpnia 2011 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 29 sierpnia 2011 roku, K. P. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci brata A. P., a w piśmie z dnia 23 stycznia 2013 K. P. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci brata A. P.. Decyzją z dnia 15 lutego 2013 roku pozwany odmówił wypłaty świadczenia. Mając na uwadze powyższe, żądanie zasądzenia odsetek

ustawowych od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, zasługiwało na uwzględnienie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego ich rozdzielenia. Powód wygrał sprawę w 66 %, zaś przegrał w 34 % i w takim zakresie powinien ponieść koszty procesu.

Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyły się: część opłaty od pozwu w wysokości 500 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł (ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Łącznie koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły 2.917 zł.

Pozwany złożył zestawienie poniesionych kosztów procesu opiewające na łączną kwotę 3.213 zł. Sąd ustalił, że na poniesione przez pozwanego koszty procesu składają się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł procesowego (ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), wydatki na korespondencję w kwocie 34,20 zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 66,80 zł.

Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika pozwanego dotyczącego przyznania wynagrodzenia w podwójnej stawce, gdyż nie jest on uzasadniony ani nakładem pracy pełnomocnika pozwanego ani stopniem trudności sprawy. Przedmiotowa sprawa była typową sprawą o zadośćuczynienie po śmierci osoby najbliższej, ze standardowym przebiegiem postępowania dowodowego, które objęło przesłuchanie trzech świadków oraz powoda, a także opinie biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii. W sprawie nie wystąpiły żadne wyjątkowe i trudne okoliczności uzasadniające przyznanie pełnomocnikowi pozwanego podwyższonego wynagrodzenia.

W zakresie poniesionych przez pełnomocnika wydatków na korespondencję i uzyskanie kserokopii Sąd uznał za udowodnioną kwotę 34,20 zł. W aktach sprawy znajduje się dowód uiszczenia opłaty kancelaryjnej w kwocie 14 zł. Do odpowiedzi na pozew załączono dowód uiszczenia opłaty za przesyłkę w kwocie 3,80 zł, w odniesieniu do pism z dnia 18 grudnia 2014 roku, z dnia 5 sierpnia 2015 roku i 31 sierpnia 2015 roku dowody uiszczenia opłat za przesyłki w kwotach po 4,20 zł. Pismo z dnia 8 października 2013 roku zostało złożone na biurze podawczym Sądu, a nie nadesłane pocztą, a do pisma załączono dowód jego nadania pełnomocnikowi powoda z opłatą w kwocie 3,80 zł. W pozostałym zakresie nie złożono do akt sprawy dowodów poniesienia kosztów związanych z przesyłaną korespondencją, a zatem nie wiadomo kto i w jakie wysokości je poniósł.

Pozwany uiścił również zaliczkę na biegłego w kwocie 300 zł, jednakże z zaliczki tej wypłacono jedynie wynagrodzenie biegłego w kwocie 66,80 zł, zaś pozostała kwota została zwrócona pozwanemu.

Pozwany żądał również zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, jednakże do akt nie został załączony dowód jej uiszczenia.

Ponadto, pełnomocnik pozwanego żądał zwrotu kosztów przejazdu na rozprawę w dniu 1 kwietnia 2014 roku i 19 sierpnia 2014 roku, wyliczonych według rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych - dla pojazdu o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ (0,8358 zł/kilometr) na trasie W. - Ł. i Ł. - W. tj. 130 km w jedną stronę, w łącznej kwocie 434 zł. Sąd nie uwzględnił tak sformułowanego żądania zwrotu kosztów przejazdu na rozprawę. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, iż przewidziane w § 3 art.98 k.p.c. wydatki jednego adwokata obejmują także koszty przejazdu do sądu pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, jeżeli ich poniesienie było niezbędne i celowe w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. Jednocześnie, w najnowszym orzecznictwie wskazuje się, że muszą to być koszty rzeczywiście poniesione, a nie ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi

zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.). Owe rzeczywiście poniesione koszty przejazdów powinny być wyszczególnione przez pełnomocnika w spisie kosztów (art. 109 § 1 k.p.c.), który podlega kontroli sądu na podstawie art. 233 k.p.c. (postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2002 roku, III CZP 13/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 6). Albowiem, istota oraz cele wydatków przeznaczonych na pokrycie kosztów związanych z udziałem w postępowaniu cywilnym i podejmowaniem niezbędnych czynności procesowych uzasadniają tezę, iż ustanowione zasady ich zwrotu mają charakter kompensacyjny, prowadzący do wyrównania uszczerbku w majątku strony lub innej osoby uczestniczącej w postępowaniu. Analiza przepisów ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych prowadzi jednocześnie do wniosku, że wydatkom odpowiadają koszty, które zostały rzeczywiście poniesione oraz były racjonalne i celowe (np. art. 85 ust. 1, art. 88, 90 i 91 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Stanowisko takie zajęł między innymi Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 roku (III CZP 26/16, Biuletyn Sądu Najwyższego 2016 rok, nr 6, poz.10). W niniejszej sprawie, pełnomocnik pozwanego nie wykazał rzeczywiście poniesionych kosztów przejazdu do sądu. W konsekwencji, nie zostały one uwzględnione przez Sąd w rozliczeniu kosztów procesu. Łącznie poniesione przez pozwanego i wykazane koszty procesu wynosiły 2.501 zł.

W rezultacie, ze względu na wynik postępowania, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.074,88 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Stosownie do art. 84 ust. 2 w związku z art. 80 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. za 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.), Sąd zwrócił pozwanemu ze Skarbu Państwa kwotę 233,20 zł tytułem nadpłaconej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego.

Na nieuiszczone koszty sądowe złożyły się: kwota 1.000 zł tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia, której pozwany był zwolniony oraz brakujące zaliczki na biegłych w kwotach 352,70 zł i 239 zł. Z uwagi na wynik postępowania Sąd nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od powoda z zasądzanego roszczenia kwotę 541,18 zł, a od pozwanego kwotę 1.050,52 zł.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.